

Relacja z 8 edycji Nordic Focus Festival

Dobiegła końca kolejna, ósma już edycja międzynarodowego projektu kulturalnego Nordic Focus Festival. Jak co roku organizatorzy wydarzenia zabrali jego uczestników w niezapomnianą podróż po mroźnych, nieustannie zadziwiających krajach nordyckich

Fot. Zuzanna Litwinko

PIERWSZY DZIEŃ FESTIWALU (24 LISTOPADA)

Festiwal rozpoczął się od oficjalnego powitania gości przez prorektora ds. studentów i jakości kształcenia, dr. hab. Arnolda Kłoniczyńskiego, prof. UG, któremu towarzyszyła tegoroczna maskotka, czyli festiwalowy Troll. Następnie

przyszła kolej na poszczególne wydarzenia.

Pierwszy dzień festiwalu został zdominowany tematycznie przez Ultima Thule, czyli Islandię. Odwiedzający przybyli tłumnie już na pierwszy panel, podczas którego mieli okazję posłuchać o islandzkim filmie i malarstwie oraz o tamtejszej fotografii. W świat północnej

sztuki wizualnej zabrały słuchaczy: Emiliana Konopka (autorka strony Utulę Thule oraz specjalistka ds. kultury, nauki i komunikacji w Ambasadzie Islandii w Polsce), Anita Horowska (architektka i fotografka) oraz dr Wiktoria Michałkiewicz (kuratorka sztuki). Dyskusję poprowadził ekspert kina nordyckiego, autor książki *Kino Islandii. Tradycja i ponowoczesność*, dr hab. Jakub S. Konefał. Emocje publiczności nie zdążyły opaść, gdy tuż po rozmowie rozpoczął się wyjątkowy pokaz jednego z najstarszych islandzkich filmów dokumentalnych *Islandia w ruchomych obrazach*. Magii ostatniemu wydarzeniu wieczoru dodała klimatyczna muzyka, wykonywana na żywo przez zespół Kropki.

DRUGI DZIEŃ FESTIWALU (25 LISTOPADA)

Drugi dzień festiwalu rozpoczął się serią warsztatów językowych. Jako pierwszy zaprezentowany został język szwedzki. Po nim przyszedł czas na zmagania miłośników języka fińskiego i norweskiego. Następnie przeszliśmy do części wykładowej festiwalu. Segment rozpoczęła opowieść Katarzyny Paluch-Łukasiak o dźwiękach Islandii. Artystka przedstawiła słuchaczom efekty pracy nad projektem „Noise from Island – Hidden People”, realizowanym wraz z żoną, fotografką, Magdaleną Łukasiak. Uczestnicy tego spotkania mieli okazję posłuchać m.in. szumu zimnych jaskiń czy trzaskania zastygającej lawy. Autorka mapy dźwiękowej Islandii pokazała przy tym, jak samplując głos wyspy, tworzy z niego wyjątkową muzykę. Przedłużeniem projektu była inkluzywna wystawa przekraczająca granice doświadczeń wizualnych i słuchowych, umożliwiającą każdemu, w tym osobom niewidomym, za-

nurzenie się w pełnym zmysłów świecie islandzkiej przyrody, folkloru i dziedzictwa kulturowego.

Od natury szybko przeszliśmy do tematów politycznych, czyli prezentacji *Żółto-niebiescy. O szwedzkości w społeczeństwie wielokulturowym*, którą przygotował Jan Janczy. Dziennikarz Radia Nowy Świat w interesującej formie przedstawił kulisy kształtowania się obecnej tożsamości Szwedów, nic zatem dziwnego, że przysłuchiwała mu się pełna sala. Bez wątpienia Janczy skutecznie przybliżył słuchaczom fenomen różnorodności szwedzkiego społeczeństwa.

Następnie przyszedł czas na panel „Kraj (nie) dla wszystkich? O szwedzkiej teorii szczęśliwego państwa”. Znamienici rozmówcy: Maciej Zaremba Bielawski (dziennikarz „Dagens Nyheter” i autor kilkunastu książek reportaży o szwedzkiej polityce społecznej i migracyjnej), dr Wiktoria Michałkiewicz (absolwentka Polskiej Szkoły Reportażu, kulturoznawstwa i filologii szwedzkiej) i Magdalena Pramfelt (prezesa Polsko-Szwedzkiej Izby Gospodarczej i honorowa konsul generalna Szwecji) na wielu płaszczyznach przedstawili obraz północnego kraju oraz jego historii, stający częstokroć w opozycji do przypisywanej Szwecji otwartości na każdego człowieka.

Sobotni wieczór rozpoczął się od spotkania z Rafałem Wojczalem (autorem fotoreportażu *Ekonomiczni pielgrzymi – obiektywne o Polakach w Norwegii*), które poprowadziła Krystyna Weiher-Sitkiewicz, od lat wspierająca festiwal swoją obecnością. Podczas dynamicznej dyskusji, która wywiązała się na spotkaniu, Rafał Wojczal obalił niektóre stereotypy dotyczące Polaków w Norwegii, a niektóre – z przekornym uśmiechem – utrwalił.

Sala zapełniła się również na spotkaniu z dr Ewą Sapieżyńską, która opowiadała o książce *Nie jestem twoim Polakiem*. Pisarka pozwoliła słuchaczom wejść w głąb historii – zarówno swojej, jak i innych imigrantów polsko-norweskich. Zdumiewająca okazała się złożona struktura przytoczonych przez mówczynię opowieści.

Przedostatni dzień festiwalu zwieńczył pokaz wielokrotnie nagradzanego filmu *Norwegian Dream*, któremu towarzyszyła rozmowa z reżyserem, Leivem Igorem Devoldem, oraz scenarzystką, Justyną Bilik. Pokaz wywołał falę pytań. Okazało się, że historia polskiego imigranta, Roberta (Hubert Miłkowski) niezwykle poruszyła widzów.

TRZECI DZIEŃ FESTIWALU (26 LISTOPADA)

Ostatni, ale nie mniej ciekawy festiwalowy dzień, rozpoczęły kolejne warsztaty językowe, tym razem dotyczące podstaw języka norweskiego, islandzkiego oraz duńskiego. Podczas warsztatów można się było dowiedzieć, od czego zacząć naukę dowolnego języka nordyckiego i poznać kilka lingwistycznych ciekawostek.

Z kolei dr Agata Rudnik z Centrum Wsparcia Psychologicznego UG, w czasie wykładu „Döstädning – sztuka porządkowania życia po szwedzku”, pokazała, jak nieco zwolnić w pędzie życia i ułożyć codzienne sprawy „po skandynawsku”, czyli w sposób, który istotnie różni się od naszego, polskiego podejścia.

W niedzielne popołudnie festiwalowicze zostali zabrani w bardziej odległe kraje nordyckie, mianowicie na Islandię oraz Wyspy Owcze. Wielobarwne historie o Islandii przybliżyły Aleksandra Kozłowska i Mirella Wąsiewicz,

Fot. Zuzanna Litwinko

autorki książki *Islandia i Polacy. Historie tych, którzy nie bali się zaryzykować*. Goście pokazały blaski i cienie życia na lodowej wyspie, a przede wszystkim przytoczyły wypowiedzi tych, którzy zdecydowali się odmienić swoje życie o sto osiemdziesiąt stopni, przenosząc się na Islandię.

Z kolei na Wyspy Owcze przeniósł nas stały bywalec festiwalu – Kuba Witek, który tym razem przyjechał nie z filmem, a z książką zatytułowaną *Uciec z Wysp Owczych*. Kuba Witek opowiedział zgromadzonym m.in. o stopniowych zmianach życia mieszkańców archipelagu, począwszy od ciężkich początków pierwszych osadników, a skończywszy na życiu w dobrobycie i wynikającym z niego konsumpcjonizmie.

W kolejną już podróż po Danii zabrali nas Jan Janczy i dr hab. Sylwia Izabela Schab, prof. UAM. Autorka książki *Dania. Tu mieszka spokój* przedstawiła swoje wrażenia dotyczące powszechnej życzliwości i ogólnej charakterystyki duńskiego społeczeństwa. Filolożka skupiła się na cieplej naturze Duńczyków, wypuklając małe aspekty czyniące ich kraj niezwykle przyjaznym do życia.

Po Danii przyszła kolejny raz pora na Islandię. Tutaj wywiad z dziennikarką, pasjonatką wszelkich form wyrazu artystycznego, Agnieszką Szydłowską, przyniósł mnóstwo ciekawych detali dotyczących życia na lodowej wyspie. Oprócz tematu wyjątkowej kultury muzycznej Islandii dziennikarka poruszyła też inne ciekawe kwestie, takie jak fenomen islandzkich swetrów czy podejścia mieszkańców wyspy do relacji z ciałem. W efekcie spotkania złączyło elementy duchowe z fizycznymi, dając uczestnikom bardzo osobisty wgląd w charakterystykę mroźnej krainy.

Po ostatnim już programowym wykładzie festiwal przeniósł się do budynku Neofilologii, gdzie na festiwalowiczów czekała wystawa fotografii „Miejsca poza | Miejsca w nas”. Jej norweska autorka, Erle M. Kyllingmark, uzupełniła niezwykle fotografie swoimi komentarzami. Analogowe klisze, na których zastosowała efekt multiekspozycji, były dla odwiedzających oczyszczającym doświadczeniem.

Ostatnim już elementem tegorocznej festiwalowej przygody był koncert jazzowy zespołu PESH. Grupa zagrała utwory ze swojej

najnowszej płyty *Peshish*. Event zebrał pełną salę słuchaczy, którym zaoferowano podróż przez intrygujące, autorskie kompozycje członków formacji. Trudno o lepszy finał dla tak bogatej imprezy, jaką bez wątpienia był tegoroczny Nordic Focus Festival.

* * *

Na zakończenie warto dodać, że Nordic Focus Festival w tym roku odbywał się także w murach budynku Oddziału Etnografii Muzeum Narodowego, gdzie zrealizowane zostały plastyczno-ekologiczne warsztaty dla młodzieży pt. „Trolle i elfy z recyklingu” poprowadzone przez Kamilę Szelągowicz-Przewoźniak. W ich trakcie uczestnicy wykonali trwałe, płócienne torby, z motywami powszechnymi dla skandynawskiego folkloru, oraz poszerzyli wiedzę z zakresu ekologii.

Tegoroczny festiwal został zrealizowany w ramach statutowej działalności Stowarzyszenia Inicjatyw Artystycznych „Jantar” we współpracy z Uniwersytetem Gdańskim i dofinansowany ze środków Miasta Gdańska.

Anna Czapska, Michał Koziół

Kurator festiwalu:

Tomasz Pupacz

Koordinacja wydarzeń i Public Relations:

Alicja Szczudlińska

Social media:

Aleksandra Mętel

Prowadzenie spotkań autorskich i dyskusji:

Magdalena Pramfelt, Jakub Sebastian Konefał, Krystyna Weiher-Sitkiewicz, Anna Ratajczak-Krajka

Zespół festiwalowy:

Zuzanna Litwinko, Agnieszka Grzegowska, Paweł Herman, Anna Czapska, Barbara Madany, Michał Biełuszko

Wolontariusze:

Kaja Juszczenko, Ksawier Szczechowski, Miron Hałagida, Antek Majewski, Michał Kozioł, Magda Budzko, Kamil Sulak-Kozłowski, Maciej Rozenkiewicz, Kasia Kogut, Norbert Madej, Melania Broda

Videorelacja i montaż materiałów filmowych:

Janusz Wojtkowski

Fotorelacja:

Zuzanna Litwinko

Obsługa techniczna:

Wiesław Cyganik

Projekt graficzny festiwalu:

Michalina Ochrymiuk

Animacja:

Krzysztof Jagiełło

Producent wykonawczy:

Stowarzyszenie Inicjatyw Artystycznych „Jantar”

Honorowy patronat:

JM Rektor UG prof. dr hab. Piotr Stepnowski, Ambasada Królestwa Danii, Ambasada Republiki Finlandii, Ambasada Republiki Islandii, Ambasada Królestwa Norwegii, Ambasada Królestwa Szwecji, Honorowy Konsulat Generalny Szwecji w Gdańsku

Partnerzy:

Uniwersytet Gdański, Akademickie Centrum Kultury UG „Alternator”, Instytut Skandynawistyki i Fennistyki UG, Dyskusyjny Klub Filmowy UG „Miłość Blondynki”, Muzeum Narodowe w Gdańsku

Svenska Institutet – Swedish Institute, NORLA – Norwegian Literature Abroad, Kvikmyndasafn Íslands – Islandzka Filmoteka Narodowa, Akademia Ateneum w Gdańsku, Polsko-Szwedzka Izba Gospodarcza, Gdańsk Miasto Literatury, Gdański Teatr Szekspirowski, Wydawnictwo Czarne, Wydawnictwo Poznańskie, Wydawnictwo Krytyka Polityczna, Wydawnictwo Bezdroża, Wydawnictwo Znak, Portal Utulę Thule, Akademickie Centrum Wspierania Psychologicznego UG, Szkoła Językowa Językonauta, Księgarnia Smak Słowa, Coffee-Moose Gdańsk

Patronat medialny:

Radio Nowy Świat, Portal Trojmiasto.pl, Magazyn Skandynawski Zew Północy, Portal MojaNorwegia, Marchewkowa Skandynawia, Szwecjoblog, „Gazeta Uniwersytecka”, Radio MORS

Info:

www.facebook.com/nordicfocusfestival // www.nff.ug.edu.pl